

Mākslinieks Marks Rotko

Marks Rotko, viens no izcilākajiem savas paaudzes māksliniekiem, ir arī viens no vadošajiem t.s. Ņujorkas skolas pārstāvjiem. Tā bija gleznotāju grupa, kas radās 1940. gados kā jauns kopsaucējs ASV mākslā. Marks Rotko savas piecdesmit gadu ilgās mākslinieka karjeras laikā izveidoja jaunu un spilgtu abstraktās mākslas stilu. Viņa darbus raksturo izteikta uzmanība pret formāliem elementiem: krāsu, formu, līdzsvaru, dziļumu, kompozīciju un mērogu. Taču Rotko noliedza, ka viņa gleznas būtu uztveramas tikai pēc šādiem kritērijiem. Viņš paskaidroja:

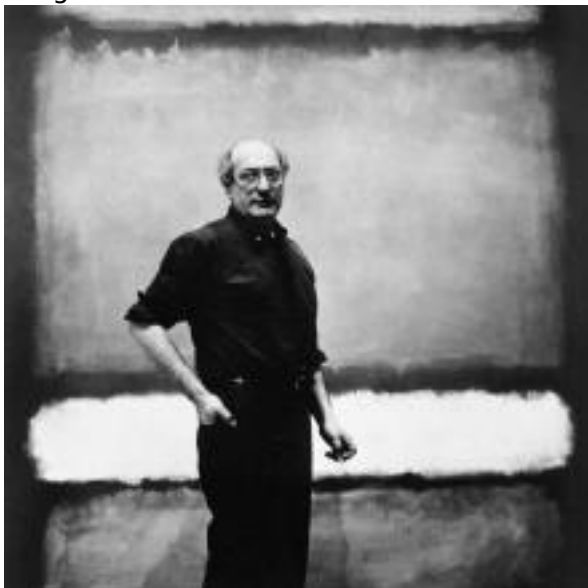
"Mākslinieku starpā ir plaši pieņemts, ka ir vienalga, ko mākslinieks glezno, galvenais, lai tas būtu labi uzgleznots. Tā ir akadēmisma būtība. Nav tādas lietas kā laba glezna par neko."

Manifestā, kas tika publicēts "The New York Times", Rotko un Gotlībs rakstīja: "Mēs dodam priekšroku sarežģītas domas vienkāršai izpausmei. Mēs atbalstām lielu formu, jo tai piemīt noteiktība. Mēs vēlamies uzsvērt gleznas plakni. Mēs atbalstām plakanas formas lietošanu, jo tā sagrauj ilūziju un atklāj patiesību." Līdz 1947. gadam Rotko savos darbos bija burtiski iznīcinājis visus sirreālisma vai mītiskās tēlainības elementus, tā vietā radot nereālas, nenosakāmu formu kompozīcijas. 1950. gadu beigās Rotko gleznas kļuva izteikti tumšākas. Šī attīstība ir saistīta ar darbu pie "Four Seasons" restorāna pasūtītā sienas gleznojuma, kas atradās "Seagram" celtnē Ņujorkā. Šeit Rotko pārgāja uz sarkanu, ķiršu brūnu, brūnu un melnu paleti. Ar laiku mākslinieks atteicās no šī projekta, jo šaubījās, vai restorāns būtu piemērota vieta viņa darbiem. Tomēr Rotko jau bija sagatavojis vairākas skices un gatavas gleznas, no kurām divas šobrīd atrodas "Seagram" celtnē. Šajos darbos Rotko mainīja izpildījuma manieri no noslēgtas uz atvērtu, kas pēc formas atgādināja sliekšni, sākumpunktu vai portālu. Iespējams, ka šāds elements bija saistīts ar arhitektonisko vidi, kurai šie darbi bija domāti.

Marks Rotko, dzimis Marcus Rothkowitz, Dvinskā, Krievijā (šodien— Daugavpils Latvijā), 1903. gada 25. septembrī. Viņš bija ceturtais bērns farmaceita Jakoba Rotkoviča (dz. 1859. gadā) un Annas Goldinas Rotkovičas (dz. 1870. gadā) ģimenē. Vecāki salaulājās 1886. gadā. Rotko ar ģimeni emigrēja uz Amerikas Savienotajām Valstīm un, kad viņam bija 10 gadi, nonāca Portlandā, Oregonas štatā. 1921. gadā Rotko apmeklēja Jeilas universitāti, kur viņš studēja angļu un franču valodas, Eiropas vēsturi, elementāro matemātiku, fiziku, bioloģiju, ekonomiku, filozofijas vēsturi un vispārējo psiholoģiju. Viņa sākotnējais nodoms bija studēt inženierzinātnes vai jurisprudenci. 1923. gada rudenī Rotko pameta studijas un pārcēlās uz Ņujorku.

Adrese: Piemiņas zīme "Veltījums Rotko" - 18.novembra ielas sākums

Koordinātes: Latitude: 55.865796200000
Longitude: 26.520587000000

Mākslinieks Marks Rotko

Publicēts vietnē Daugavpils tūrisma informācijas centra oficiālā vietne (<http://www.visitdaugavpils.lv>)

Avots: <http://www.visitdaugavpils.lv/lv/turisms/makslinieks-marks-rotko>